

מאירי



עלון ערוץ מאיר להורים ולילדים

כרשת בהר תשע"ח

שנת היובל

פרשת השבוע מתחילה בדיני היובל. מה זה יובל? היובל היא שנה מיוחדת שבאה פעם בחמש שנה, ובה כל הקרקעות והאדמות חוזרות לבעלים הראשונים שלהן. זה אומר שאם מישהו קנה אדמה מאדם אחר, כשמוגיע שנת היובל האדמה חוזרת לאדם הראשון, המוכר. (מלבד זאת, בשנת היובל גם אסור לעבוד בקרקע, כמו בשנת השמיטה).

אמנם כיום אין דיני היובל נוהגים, אבל בכל זאת - מדוע התורה צוה להחזיר את האדמות למוכרים?

למה שהקרקע לא תשאר ביד הקונה לתמיד?

התורה מסבירה, שהסבה למצוה המיוחדת הזו היא, שכל הארץ שיכת רק לה'. ה' ברא את הארץ והיא שלו. לכן הוא צוה אותנו להחזיר את הקרקע לבעליה, כדי שנזכור שה' הוא המחליט האמת, והוא נותן לנו את כל הדברים.

אם נזכור את זה, בודאי יהיה לנו יותר קל לגמול חסדים, לעזור לאחרים ולתת צדקה, כמו שה' מצוה אותנו בתורה.

4 השועל והכרם

7 מבוא

ערוץ מאיר
לילדים



לפניות ולפרסום:

Alon@meirkids.co.il

טל': 073-2379816

פקס: 073-2379802



חרות אמתית בבית הספר "עוז"

"פשוט, אמא. יש הבדל בין בית ספר לקייטנה. בבית ספר מחייבים אותנו ובקייטנה זה בכיף, כל אחד בא מרצונו".

ענת שמעה את ג'ד והחליטה לשותף את המחנכת שלו, עדינה. היא התקשרה אליה וקבעה איתה פגישה.

"נראה לי שחבל יהיה לסיים את כיתה ו' ואת ביה"ס בכלל, בטעם לא טוב. ג'ד ודן ביטאו את עייפותם מהמאמץ של כל השנה באופן קשה. נראה לי שהם לא היחידים. זה כשלעצמו אינו בעיה. אך חבל שתתלווה לכך תחושה שאולי משהו מכל המאמץ היה מיותר".

"ענת. תודה לך על השיתוף", השיבה המחנכת עדינה, אבל אולי אפתיע אותך אם אומר לך שהשיטה החינוכית שהנהיגה מנהלת בית הספר השנה, דוקא הביאה לתוצאות הפוכות. דוקא רוב הכיתה לא בתחושה הזאת. פשוט, כי העיקרון הוא שהילדים בחרו את המשימות בהן השתתפו. לקראת כל אירוע או משימה נבחר ועד פעולה מתוך התלמידים. אליו פנה

"מתי יגיע כבר החופש הגדול?" נאנחו ג'ד ודן בהפסקת החצר.

השנה היתה עמוסה ביותר בכיתה ו'. לימודים, מבצעים, התנדבויות וגם הרבה הכנות למסיבת הסיום. הרבה מאמץ השקיעו התלמידים, אך לא כולם שמחו בכך.

חופשת הקיץ מתקרבת, וכבר יש הרבה הצעות לפעילויות ולקייטנות.

"אמא, השנה אני רוצה ללכת לקייטנת 'גם אני יכול'", מיהר ג'ד לבקש מאמו ענת.

"ספר לי תחילה, מה מיוחד בקייטנה הזאת".

"בקייטנה הזאת מאמנים ילדים לבצע משימות לא קלות, כמו הכנת ארוחה לעשרים ילדים במשך רבע שעה או טיפוס על קיר גבוה בעזרת חבלים ועוד".

"אני לא מבינה אותך. רק אתמול חזרת מבית הספר כשכולך מלא בטענות על מאמץ גדול שהשקעתם בכיתה במשך השנה. מהיכן יש לך כוח לבצע משימות מיוחדות וקשות כאלה?"

כפייה. ואילו אחרים שבחרו להימנע, ודאי יחשבו על כך בהמשך ויגיעו למסקנה שהפסידו".

"מקסים. רעיון נפלא. אני חושבת שאאמץ אותו אצלי בבית. אולי כך אגיע לשבת יותר מהר ורגועה... תודה לך עדינה".

"אמא, מה עם הקייטנה 'גם אתה יכול'?", שאל גד.

"גד, החלטתי לאפשר לך להירשם לקייטנה. אבל לפני כן ארצה לספר לך על שיחה מעניינת שהיתה לי עם עדינה המחנכת שלך. שוחחתי איתה על ההתארגנות לביצוע המשימות על פני השנה. הגעתי למסקנה שלא יזיק לך ולדן ללכת לקייטנה 'גם אתה יכול', כדי שתגלו עד כמה אתם באמת מסוגלים לבצע משימות, יותר מאלה שביצעתם בכיתה ו', ואת הכל תעשו מתוך חרות, החלטה עצמית שלכם. הקייטנה הזאת תכין אתכם יפה לקראת עמידה במשימות רבות בחטיבת הביניים. בהצלחה".

"תודה לך אמא. מקוה לעמוד יפה בכל המשימות".

כל מי שמעוניין. ויצא, שהיו תלמידים שבחרו להשתתף במספר משימות לעומת אחרים שהסתפקו בחלק קטן בלבד. גד ודן היו שותפים, למרבה הפלא, רק בחלק קטן של המשימות ואולי זאת הסיבה לתחושת העייפות הגדולה, כי הם ראו את חבריהם מבצעים פי שתיים או שלש משימות מהם".

"תודה לך עדינה. הבנתי. אולי בהזדמנות זו תוכלי להסביר לי מה עומד מאחורי השיטה החדשה של המנהלת?"

"בשמחה. במשך השנים האחרונות התרבו המקרים בהם תלמידים התווכחו ביניהם מי יבצע איזו משימה ויצא שמשמיות מסוימות לא בוצעו כפי שציפינו, בגלל 'ברירה' של תלמידים מהן. המנהלת חשבה, התייעצה, והגיעה למסקנה שלפיה זו זכות וחרות אמיתית להשתתף בביצוע משימות של כיתה ו'. ולכן השאירה את ההשתתפות בפועל, את האיוש של כל משימה, להחלטתו האישית של כל תלמיד. כך יצא שמי שהשתתף, גילה בכך רצון אמיתי ולא

השועל והכרם

גם שער הגדר היה נעול, והשועל נאלץ להסתובב סביב הגדר שוב ושוב, בתקווה למצוא פתח כלשהו דרכו יוכל להיכנס אל הכרם ולהשיב את רעבונו.

לפתע – אורו עיניו של השועל. נמצאה הפרצה המיוחלת! באחת מהפינות, היה חור, פתח קטן, דרכו היה ניתן להיכנס אל הכרם. 'עכשיו אשיב את רעבוני', חשב השועל בשמחה, וקפץ ישר לתוך הכרם.

עיניו של השועל הסתנוונו. הוא לא ידע מהיכן להתחיל את סעודתו הדשנה. הוא קטף אשכול ראשון ואכל אותו ברעבתנות. אחריו, אכל אשכול שני ושלישי ורביעי... בטנו התמלאה והתנפחה עד שכבר החלה לכאוב מרוב ענבים.

'טוב, שבעתי', חשב השועל לעצמו. 'הגיע הזמן לצאת מפה'. הוא חיפש את הפרצה בגדר, דרכה הוא תכנן לצאת ולשוב למקומו.

אך אוי ואבוי! השועל גילה שעכשיו, לאחר שבטנו התמלאה בענבים, הוא אינו יכול לצאת מהחור שבגדר. כשנכנס אל הכרם הוא היה רעב וכחוש והיה יכול לעבור דרך הפתח הצר. אך עכשיו

"סבא, ספר לנו סיפור!", ביקש דוד מסבא שלמה.

"טוב, דוד. אספר לך משהו. אתה מכיר את המשל עם השועל והכרם?", שאל סבא.

"לא, אני לא מכיר", ענה דוד.

"אז בוא ותשמע משל ידוע ויפה. היה היה פעם שועל ערמומי וקצת עקשן. אם הוא היה רוצה להשיג דבר מה – הוא לא היה מוותר. גם כשלפעמים התוצאה לא היתה כל כך מוצלחת..."

יום אחד עבר מיוזענו השועל ליד כרם. הכרם היה גדול ויפה, וצמחו בו גפנים ועליהם אשכולות ענבים אדומים ועסיסיים.

השועל היה רעב, ועיניו כמעט יצאו מחוריהן למראה האשכולות היפים והרעננים. הבעיה שלו היתה, שבעל הכרם היה אדם אחראי ומסודר והוא גידר את כל האיזור בגדר גבוהה וחזקה. בשום פנים ואופן לא היתה אפשרות לקפוץ מעל הגדר או לעבור מתחתיה.

הוא שבע, שמנמן ומלא וגופו אינו יכול להיכנס ולעבור דרך הפרצה... מה יעשה עכשיו?

השועל נאלץ להישאר בפנים. הוא הבין שעליו להמתין עד שבטנו תחזור לגודלה המקורי, ורק אז הוא יוכל לצאת מהכרם. כך ישב לו שעה, ועוד שעה, עד ששוב היה רעב.

עכשיו, כשבטנו שוב חזרה לגודלה המצומצם, יצא השועל דרך הפרצה הקטנה ושב לביתו כשהוא רעב כמו שהיה בהתחלה...

סבא סיים את סיפורו. "דוד, מה הלקח שאפשר ללמוד מהסיפור הזה, לדעתך?"

"אאממ... שאם השועל היה חושב קצת לפני שהוא נכנס לכרם, הוא בכלל לא היה נכנס. בגלל שהוא לא חשב הוא נתקע בפנים", אמר דוד.

"נכון מאוד. הכלל הזה נקרא 'סוף מעשה במחשבה תחילה'. לפני שאנחנו עושים דבר מה, גם אם מאוד מתחשק לנו לעשות אותו, עלינו לחשוב. פעמים רבות נוכל להבין שלא תצמח לנו שום תועלת מהמעשה הזה".

סבא המשיך: "לדעתי ניתן ללמוד דבר נוסף מהסיפור הזה. השועל הזה רצה להיכנס אל הכרם למרות שהכרם לא היה שלו, ולא ניתנה לו רשות להיכנס אליו. לכן הוא הסתבר עם הפרצה. אם השועל היה ממתין בשקט ליד



פתח הגדר, ייתכן שבעל הכרם היה פותח את השער ונותן לו כמה אשכולות לאכילה. אם כך היה נוהג השועל, הוא לא היה צריך אחר כך לשוב ולהתענות כדי לצאת מהכרם, והיה נשאר שבע וטוב לב. לכן, תמיד כדאי לחשוב על מה שעושים ולנהוג ביושר".



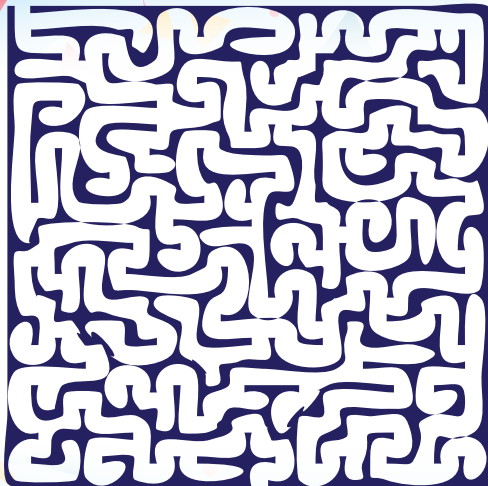
שאלות בפרשה

1. מה היא ה"גאולה" עליה מדובר בפרשה?
2. מה זה "הונאה"? באיזה הקשר היא מוזכרת בפרשה?
3. איזו תקיעת שופר מוזכרת בפרשה? מתי תוקעים אותה?
4. מה זה "נֶשֶׁך"?
5. מתי עבד עברי יוצא לחרות? (2 תשובות לפחות)
6. על מה מבטיחה התורה "וישבתם לבטח בארצכם" כשכר?

חידת חדגא: אלו שתי ספירות ממש דומות זו לזו?



מבוך



ג'ון הוא היה עבד עברי.
הגיעה שנת היובל והוא
יוצא לחרות לביתו!
הבעיה היא שג'ון כבר
שכח את הדרך לביתו...
עזרו לג'ון למצוא
להגיע לבית!



חידת פולקע: האם אתם
יודעים מדוע שנת היובל
לא נהגת כיום?



סביב השולחן

נעמה



חיימק'ה



יונה



בני: בִּכְרֶשֶׁת הַשָּׁבוּעַ מְדַבֵּר עַל עֲבָדִים. אֵיזָה מִזֵּל שֶׁכָּכָר אֵין דִּבֶּר כָּזֶה!

נעמה: נָכוֹן, כְּעֶכֶר, הַעֲבָדוֹת הָיְתָה מְצִיאוֹת מְאֹד נְמוּצָה. כִּיּוֹם רַב הָעוֹלָם הִשְׁתַּחֲרַר כָּכָר מִכָּן. אָבֵל דִּזְקָא מִדִּינֵי הַעֲבָדוֹת בִּתְוֹרָה נִמָּן לְלִמּוּד עַד כִּמָּה אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהִזְהָר בְּכַבּוּד חֲבֵרֵינוּ.

טליה: נָכוֹן, אֲפִלּוּ אִם הָאָדוֹן שׁוֹבֵר לַעֲבֹד אֶת הָשֵׁן, הוּא חַיֵּב לְשַׁחֲרֹר אוֹתוֹ לְחֻמְשֵׁי!

נעמה: זֶה נָכוֹן, טַלְיָה, אָבֵל הַדִּין הַזֶּה שֶׁהִזְכַּרְתָּ כְּתוּב בְּכַרְשָׁה אַחֲרֵת, לִגְבִי עֲבָד כְּנַעֲנִי. אֲנִי הִתְכַּנַּחְתִּי דִּזְקָא לַעֲבֹד עֲבָרִי, יְהוּדִי. אֲפִלּוּ יְהוּדִים הָיוּ לִמְעַמִּים מְגִיעִים לְמַצֵּב שָׁבוּ הֵם נִמְכְּרוּ לַעֲבָדִים. הַתְוֹרָה דְּאָגָה לְזִכְרֵיהֶם בְּצִוְרָה מִיִּחְדָּת. בְּכַרְשֶׁת הַשָּׁבוּעַ כְּתוּב "לֹא תִרְדֶּה בּוֹ בְּכָרְךָ", לְמִרּוֹת שֶׁהָאָדוֹן קִנָּה אֶת הָעֶבֶד וְהוּא חַיֵּב לַעֲבֹד אֲצָלוֹ, אֲסוּר לוֹ לְהִשְׁתַּעֲבֵד בּוֹ בְּצִוְרָה קִשָּׁה.

בני: וְחוּץ מִזֶּה, הוּא חַיֵּב לִתֵּת לוֹ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים. אִם לְמִשָּׁל יֵשׁ לְאָדוֹן רַק כְּרִית אַחַת, הוּא חַיֵּב לִתֵּת אוֹתָהּ לַעֲבָד!

טליה: אִזּוֹ זֶה בְּכָלֵל לֹא עֲבָד... זֶה נִרְאֶה כְּאִלּוּ הָעֶבֶד הוּא הָאָדוֹן!

נעמה: בְּדִיקָא! חֲכָמֵינוּ אָמְרוּ שֶׁכָּל הַקּוֹנֶה עֲבָד לַעֲצָמוֹ, כְּאִלּוּ קוֹנֶה אָדוֹן לַעֲצָמוֹ. כִּי הוּא חַיֵּב לְהִזְהָר בְּכַבּוּדוֹ. מִכָּאֵן אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְלִמּוּד עַד כִּמָּה עָלֵינוּ לְהִתְנַהֵג בְּכַבּוּד לְחֲבֵרֵינוּ. אִם הָאָדוֹן חַיֵּב לְכַבֵּד אֶת עֲבָדוֹ, בְּגִלָּל שֶׁהוּא יְהוּדִי כְּמוֹהוּ, עַל אַחַת כִּמָּה וְכִמָּה שֶׁאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת זֻלָּתֵנוּ!

בר



טליה

נעמה, בני, טליה, יונתן וחיימק'ה הם חמישה אחים חמודים במשפחת לוי. מדי שבת אחרי הצהריים נעמה הגדולה מושיבה את כולם סביב השולחן, והם מדברים על נושא מעניין בפרשת השבוע. הצטרפו אליהם!